

“ไม่ว่าเธอจะโตมากับอะไร
ก๊วยเตี๋ยวตลอด ซะอมไข่ทอด
หรือมันทอดแบบฝรั่ง
วันหนึ่งเธออาจเป็นถ่านไฟฉาย เป็นกังหันลม
เป็นกำแพงดิน หรือเป็นระเบิดลูกระเบิด
ที่เปลี่ยนแปลงโลกใบนี้ได้”

ประภาส ชลศรานนท์

อุดมการณ์

INSPIRATION

“อุตมการณ์” เครื่องหมายของคนที่ยังด้อย
วุฒิภาวะ คือเขาต้องการตายอย่างมีเกียรติเพื่ออุตมการณ์
ขณะที่เครื่องหมายของคนที่ยังด้อยวุฒิภาวะ คือเขาต้องการ
มีชีวิตอยู่อย่างถ่อมตัว เพื่ออุตมการณ์อันนั้น” (จาก
Wilhelm Stekel)

ช่วยวิเคราะห์ประโยคดังกล่าวให้นายเบ็ดคนนี้
ด้วยสิครับ เพราะผมเลือกตายเพื่ออุตมการณ์นะครับ

เบ็ด

นับเป็นคำถามที่ตอบยากคำถามหนึ่ง คนเราควรยอม
ตายเพื่ออุตมการณ์ใหม่ ก่อนจะตอบคำถามนี้ ผมว่าสิ่งที่สำคัญ
ที่สุดของเรื่องนี้ก็คือในวงสนทนาของเราให้คำจำกัดความของ
คำว่า “อุตมการณ์” ตรงกันหรือยัง

ในเมื่อมันตอบยากนัก ผมจึงขออนุญาตไม่ตอบนะครับ
แต่จะขอไปเล่าเรื่องของนักปราชญ์สองคนในประวัติศาสตร์
ให้ฟังกันแทน คนแรกนั้นเป็นชาวกรีก มีชีวิตอยู่ในยุคก่อน
คริสตกาลชื่อ โซเครติส ส่วนอีกคนหนึ่งเป็นชาวอิตาลี คนคนนี้
ได้รับการยกย่องจากคนรุ่นหลังให้เป็นบิดาแห่งวิทยาศาสตร์สมัย
ใหม่เลยทีเดียว คนหลังนี้ชื่อ กาลิเลโอ

หากพูดถึงโซเครติส อาจมีหลายคนไม่เคยได้ยินชื่อ

นักปราชญ์ผู้นี้ หรือถึงเคยได้ยินก็อาจไม่รู้ว่าเป็นใคร คนเดียวที่ผมพอจะเอามาอ้างให้รู้จักเขาได้ดีขึ้นก็คือ *เพลโต* คนนี้พอรู้จักนะครับ วิชาจิตวิทยาทุกวันนี้ล้วนมีรากเหง้ามาจากความคิดของเขา *เพลโต* นี้เป็นลูกศิษย์ของ *โสเครติส* ครับ ส่วน *อริสโตเติล* นี้เป็นลูกศิษย์ของ *เพลโต* อีกทีหนึ่ง

แล้ว *โสเครติส* ทำอะไรบ้าง

หนังสือหลายเล่มยกย่องให้ *โสเครติส* เป็น *ผู้บุกเบิกเรื่อง* *การคิดให้กระจ่างแจ้ง* ฟังแค่นี้หลายคนคงทำหน้างงๆ แล้วบอกว่าอะไรกัน ทำแค่นั้นเองหรือนักปราชญ์ ตรงนี้เราต้องทำความเข้าใจกันก่อนว่าในสมัยที่มนุษย์ยังไม่มีการศึกษา ไม่มีหนังสืออ่าน เยอะแยะอย่างทุกวันนี้ คนทั่วไปก็ไม่ได้มีความคิดที่เป็นระบบระเบียบอะไรมากมาย หากมีใครสักคนมาพูดให้คนเราคิดสิ่งใดให้ลุล่วง คิดสิ่งใดด้วยเหตุผล คนนั้นก็คือครูบาอาจารย์ดีๆ นี่เองจริงไหมครับ

โสเครติส พูดถึงตรรกวิทยา มาราวสี่ร้อยปีก่อนสมัยพระเยซู ไม่ใช่เรื่องธรรมดาเลยที่คนเมื่อสมัยสองสามพันปีก่อนจะพูดประโยคประเภทอย่างนี้

“ก่อนที่เราจะเจรจาเรื่องนี้กัน ขอให้เรามาทำความเข้าใจให้แน่ชัดไปเสียก่อนว่า เรากำลังจะพูดเรื่องอะไรกัน”

ประโยคอย่างนี้สำคัญมากนะครับ คนเราทุกวันนี้ทะเลาะกันจะเป็นจะตายก็เพราะพูดคนละเรื่องทั้งนั้น และต่างคนก็ต่าง

พูดเรื่องของตัวเองเสียด้วย

ในสมัยของโสเครติส วัฒนธรรมกรีกได้แผ่ขยายไปทั่วทั้งแถบเมดิเตอร์เรเนียน ภายใต้การปกครองจากเมืองหลวงเอเธนส์ ซึ่งในยุคนั้นเป็นแหล่งชุมนุมของศิลปิน กวี นักหรบนักวิทยาศาสตร์และนักปราชญ์ทั่วโลก ใครที่มีสตางค์มากหน่อยไม่ว่าอยู่ไกลถึงไหนก็มักส่งลูกหลานตัวเองมาเรียนที่เอเธนส์กัน

คนหนุ่มสาวเหล่านั้นเดินตามโสเครติสไปตามท้องถนนเพื่อฟังข้อคิดจากปากของเขา ฟังเขาพูดเรื่องเหตุผลและถกเถียงเรื่องตรรกวิทยากับเขา และถึงแม้จะมีลูกศิษย์ลูกหามากมาย ปราชญ์ชราผู้นี้ก็ไม่เคยรับค่าตอบแทนใดๆ

มีคนพูดว่า...คำสอนทั้งหลายของเขาคงไม่เป็นที่ยกย่อง ยึดถือกันเท่านี้...หากเขาไม่ได้พลีชีพ

หมายความว่าอะไร เขายอมตายเพื่อรักษาคำสอนของเขาหรือ

ในสายตาของศิษย์และมิตรผู้เยาว์...โสเครติสคือมหาบุรุษผู้กล้าคิดและอารียิ่ง แต่ในสายตาของพวกหัวโบราณ โสเครติสคือขบถที่นับวันจะมีลูกศิษย์ลูกหามากขึ้น มีพวกพ้องมากขึ้น เมื่อพูดกันมากเข้า พ่อแม่หลายคนก็เริ่มเกรงว่าลูกหลานของตนจะถูกล้างสมองโดยคนที่คิดอย่างขบถ

โสเครติสถูกตัดสินประหารชีวิตจากคณะลูกขุนด้วยข้อหาไม่ศรัทธาในทวยเทพ และมอมเมาคนหนุ่มสาว

ในความเป็นจริงแล้ว หากโสเครติสจะใช้สิทธิพิเศษด้วยความที่เคยสร้างคุณงามความดีให้กับบ้านเกิดเมืองนอนมาก่อน เพื่อที่จะขอลดหย่อนโทษทัณฑ์ให้เบาลงก็ย่อมทำได้ แต่เขา ยืนกรานที่จะไม่ทำเช่นนั้น โสเครติสตายด้วยการถูกให้ดื่มยาพิษ ระหว่างรอคอยความตายหลังจากดื่มยาพิษไปแล้ว ปราชญ์ชาวผู้นี้ ยังคงไม่ละเว้นที่จะถกปัญหาต่างๆกับเหล่าสานุศิษย์ที่มาเยี่ยม อย่างนี้ ไม่เรียกจอมปราชญ์ก็ไม่รู้จะเรียกว่าอะไรแล้ว

แม้วาระสุดท้ายของชีวิตจะมาถึง โสเครติสก็ยังคงปฏิบัติ ตั้งคำสอนของตัวเอง นั่นคือ *ไม่ยอมปล่อยให้อารมณ์นำมามีอิทธิพลเหนือการคิดของตัวเอง*

มีคำพูดประโยคหนึ่งที่ผมขอมยกให้เขาเป็นราชันแห่ง เหตุผล โดยไม่อาจหาใครเทียมทานได้อีก

“หนึ่งในบรรดาความเชื่อมากมายที่ข้าฯ มีก็คือ อำนาจ แห่งกฎหมายพลเมือง ในเมื่อกฎหมายแห่งเอเธนส์พิพากษา ประหารข้าฯ ข้าฯ ก็ต้องตาย นี่คือการกระทำที่ชอบแล้ว”

สองพันปีต่อมา ที่บ้านนักดนตรีผู้หนึ่งในเมืองปีซา ประเทศอิตาลี เด็กน้อยผู้หนึ่งได้ลืมหาดูโลก พ่อของเขาตั้งชื่อเขา ว่า กาลิเลโอ กาลิเลอี

กาลิเลโอเกิดขึ้นมาท่ามกลางอิทธิพลความรู้และความคิด ของอริสโตเติล ทฤษฎีมากมายในวิชาวิทยาศาสตร์และปรัชญา สมัยนั้นล้วนแล้วแต่ถูกเขียนขึ้นมาจากความรู้ของนักปราชญ์

ชาวกรีก ไม่ว่าจะ เป็นทฤษฎีที่ว่า วัตถุสองสิ่งที่มีน้ำหนักไม่เท่ากัน
ย่อมตกลงถึงพื้นไม่พร้อมกัน หรือทฤษฎีดวงอาทิตย์และดาวอื่นๆ
หมุนรอบโลกที่เป็นศูนย์กลางของจักรวาล

เรื่องนี้อันที่จริง เราจะกล่าวหาให้อริสโตเติลเป็นผู้ร้าย
แต่เพียงผู้เดียวก็ไม่ถูกต้อง สมัยของอริสโตเติลกับสมัยของ
กาลิเลโอ นั้นห่างกันเป็นพันปี ความรู้หรือทฤษฎีต่างๆ ย่อมล้าสมัย
ไปด้วย ไม่มีการพิสูจน์เพิ่มเติม

“การพิสูจน์” ความคิดอันนี้แหละครับ ที่ทำให้กาลิเลโอ
ยิ่งใหญ่ในสายตาของนักวิทยาศาสตร์ทุกวันนี้

**กาลิเลโอค้นพบหัวใจของวิชาวิทยาศาสตร์ว่า การจะ
ค้นหาคำตอบของคำถามทั้งหลายให้ได้นั้น จะใช้เพียงการสังเกต
แล้วคิดเอาด้วยวิธีปรaxyอย่างแต่ก่อนคงไม่พอ จำต้องมีการ
ทดลองเพื่อพิสูจน์ด้วย**

และแล้วการทดลองปล่อยหินที่มีขนาดต่างๆ กันจาก
หอเอนปิซาก็เกิดขึ้นต่อหน้าฝูงชน กาลิเลโอปล้ำงทฤษฎีของ
อริสโตเติลท่ามกลางที่สาธารณะ ผังที่เชื่อในอริสโตเติลจึงเริ่ม
ไม่พอใจกาลิเลโอ

ชื่อเสียงของกาลิเลโอเริ่มกำจายออกไปมากขึ้น เขาได้
เป็นอาจารย์สอนที่มหาวิทยาลัยปาตัว ระหว่างนั้นเองเขาเริ่ม
อยากจะพิสูจน์ทฤษฎีสองทฤษฎีที่ขัดกันอยู่ นั่นคือทฤษฎีโลก
เป็นศูนย์กลางของจักรวาล (ของปโตเลมีกับอริสโตเติล) และ

ทฤษฎีโลกไม่ได้เป็นศูนย์กลาง แต่เป็นดาวที่หมุนรอบดวงอาทิตย์ เหมือนดาวดวงอื่นๆ (ของโคเปอร์นิคัส)

ซึ่งทฤษฎีแรกนี้ไปตรงกับคำสอนของคริสต์ศาสนาที่ว่า พระเจ้าเป็นผู้สร้างจักรวาล และทำให้จักรวาลเป็นลูกทรงกลม จากนั้นพระองค์จึงทรงวางโลกไว้ตรงกลาง ในสมัยนั้นการที่ กาลิเลโอประกาศทฤษฎีว่าโลกไม่ได้เป็นศูนย์กลางจักรวาล ถือว่ามีความคิดขัดต่อพระคัมภีร์และมีโทษถึงประหารชีวิต โคเปอร์นิคัส จึงไม่สามารถประกาศความเชื่อของตัวเองได้

แม้ว่าที่ห้องเรียนในป่าตัวของกาลิเลโอจะแน่นขนัดไปด้วย ผู้คนที่สนใจมาฟังเขาบรรยายเรื่องการค้นพบทางวิทยาศาสตร์ต่างๆ อาทิ สะพานโค้ง การถอดรูต วิธีพาราโบล่าของกระสุนปืนใหญ่ รวมไปถึงการสร้างกล้องดูดาว เป็นต้น แต่เมื่อใดก็ตามที่กาลิเลโอ พูดถึงจักรวาลที่ไม่อยู่นิ่ง พูดถึงโลกที่หมุนรอบดวงอาทิตย์ ซึ่งขัดกับหลักของอริสโตเติลและคำสอนของศาสนา เรื่องเหล่านี้ก็จะถูก ผู้ไม่หวังดีนำไปเล่าให้ฝ่ายคริสตจักรฟังเสมอ

ในที่สุดกาลิเลโอก็ถูกขึ้นบัญชีดำของผู้ที่เป็นปรปักษ์กับ ฝ่ายศาสนา

และไถ่กลับเวลานั้นเอง บรูโน นักวิทยาศาสตร์อีกคนหนึ่ง ซึ่งเที่ยวประกาศทฤษฎีไปทั่วว่าโลกเป็นศูนย์กลางจักรวาลนั้นเป็น ทฤษฎีที่ผิด ก็ถูกตัดสินให้ถูกเผาทั้งเป็นไปแล้ว

หลังการสอนหนังสือ กาลิเลโอมักใช้เวลายามค่ำคืนอยู่

กับกล้องดูดาวที่เขาประดิษฐ์ขึ้นเอง ฝ้าดูฟากฟ้าอันกว้างใหญ่ เพื่อที่จะหาข้อยืนยันว่าโลกนั้นหมุนรอบดวงอาทิตย์ให้ได้

เขาส่องเห็นบริวารสี่ดวงของดาวพฤหัสบดีเปลี่ยนตำแหน่งไปทุกวัน บางวันมองเห็นเพียงแค่นสามดวงเพราะถูกดาวพฤหัสบดีบังอยู่หนึ่ง เขาเริ่มแน่ใจหลักฐานอันนี้ ด้วยความคิดว่าอย่างน้อยดาวเล็กๆสามสี่ดวงนั้นก็หมุนรอบดาวพฤหัสบดี ไม่ได้หมุนรอบโลกทุกดวงอย่างที่ทฤษฎีเก่าเอาไว้

จนเมื่อเขาหาวิธีส่องดูดวงอาทิตย์ได้โดยไม่แสบตา เขาก็ค้นพบว่าจุดดับของดวงอาทิตย์ย้ายจากทางตะวันออกไปตะวันตกได้ นั่นหมายความว่าแม้แต่ดวงอาทิตย์ก็ยังหมุนรอบตัวเอง เขาเริ่มมั่นใจความเชื่อส่วนตัวของเขาว่า *ไม่มีสิ่งใดในจักรวาลอยู่นิ่ง*

กาลิเลโอพิมพ์หนังสือเผยแพร่ความคิดของตัวเองออกมา ซึ่งก็ไปเข้าทางของอีกฝ่ายหนึ่งเสียเหลือเกิน กรุงโรมเรียกตัวกาลิเลโอขึ้นศาล และสั่งห้ามไม่ให้เขาสั่งสอนความคิดเห็นส่วนตัวเกี่ยวกับสุริยจักรวาลอีกต่อไป

ห้ามไม่อยู่หรือครับ คนเราลองค้นหาความจริงได้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ความเชื่อมั่นก็ต้องหนักแน่นขึ้น เขาพิมพ์หนังสือเกี่ยวกับบทสนทนาเรื่องจักรวาลขึ้นมาอีกโดยใช้ตัวละครสองตัวคุยกัน ถึงขนาดนั้นศัตรูของกาลิเลโอก็ชักจูงให้สันตะปาปาเชื่อว่ากาลิเลโอสมมุติตัวละครตัวหนึ่งเป็นพระองค์

กาลิเลโอถูกนำตัวขึ้นศาลอีกครั้ง คราวนี้โทษเผาทั้งเป็น รอเขาอยู่

เขาถูกศาลถามว่าเขาเชื่อว่าโลกหมุนรอบดวงอาทิตย์
ใช่ไหม คำตอบนี้จะเป็นตัวชี้ชะตา หากตอบตามความเชื่อตัวเอง
ความตายก็รออยู่เบื้องหน้า หากตอบอย่างที่ว่าคริสตจักรต้องการ
เขาก็จะพ้นโทษ

หลังจากที่ตอบไปแล้ว เขาก็ยังถูกกักบริเวณในคุกของ
วาติกัน หนังสือที่พิมพ์ไปแล้วถูกห้ามจำหน่าย นักวิทยาศาสตร์
วัยเจ็บลึกกว่าผู้นี้ต้องใช้ชีวิตที่เหลือในคุก รู้ไหมครับเขาใช้เวลา
ทั้งหมดทำอะไร เขาแอบเขียนหนังสือเล่มใหม่ หนังสือที่พูดถึง
หลักวิทยาศาสตร์มากมายที่ทุกวันนี้ยังถือว่าเป็นหลักที่ถูกต้องอยู่
ที่สำคัญเขาไม่ลืมนี่จะเขียนเรื่องสุริยจักรวาลอย่างที่เขาเชื่อ และ
หนังสือเล่มนี้เองที่ทำให้เขาเป็นบิดาแห่งวิทยาศาสตร์อย่างแท้จริง

ผมยังไม่ได้เล่าเลยครับว่าตอนที่เขาถูกศาลถามว่าเชื่อ
ไหมว่าโลกหมุนรอบดวงอาทิตย์ เขาตอบว่าอย่างไร หลังจาก
ที่อีกอักอยู่นาน เขาก็ตอบว่าไม่เชื่อ ผู้คนในศาลยิ้มพอใจ แล้วเขา
ก็พูดอะไรในลำคอออกมาอีกว่า “เอ...เปร...ซิ...มุ...เว” ซ้ำไป
ซ้ำมาไม่รู้กี่รอบต่อกี่รอบ

เป็นภาษากรีกครับ แปลว่า ถึงอย่างไรโลกก็ไม่เคยหยุด

หมุน

คุณฉลาดทั้งใจ

INSPIRATION

น้องสาวผมชอบบอกว่าตัวเองไม่ฉลาด ถึงอ่านหนังสือไปเท่าไรก็ไม่เก่งขึ้นเพราะหัวไม่ดี ไม่เหมือนคนที่เขาฉลาด อ่านหนังสือนิดเดียวก็รู้เรื่องแล้ว แกล้งไม่ค่อยอ่านหนังสือ ผมหนักใจจริงๆ ไม่รู้จะบอกยังไง พยายามบอกแล้วว่าในโลกนี้ความฉลาดนั้นเท่าเทียมกันตั้งแต่เกิด มีแต่ความขยันเท่านั้นที่ไม่เท่ากัน คนที่เขาฉลาดกว่าเพราะเขาขยันกว่าก็เท่านั้นเอง บอกไปที่ไรก็เถียง

๑. จริงหรือเปล่าครับที่คนเราฉลาดไม่เท่ากัน
๒. ถ้าเป็นอย่างข้อหนึ่งจริง ผมสงสัยคนที่ไม่ฉลาดจึงเลยครับ ถ้าเขาเอาข้ออ้างนั้นมาอ้างเพื่อที่จะไม่พยายามให้มากๆ เพราะพยายามไปก็เสียเปล่า
๓. คนที่เขาฉลาดเพราะเขาขยัน หรือเพราะเขาหัวดีกันแน่ครับ

สุดท้ายนี้ผมอยากให้พี่ประกาศตอบจดหมายผมลงในหนังสือพิมพ์ด้วย เพราะน้องสาวผมชอบอ่านหน้า ๑๔

ดีเลิศ เนินโคบาล

คำเถียงข้างๆคูๆของน้องสาวคุณตีเลิศอาจมองได้สอง

ทาง

ทางแรกเขาเถียงไปอย่างนั้นเอง ไม่ได้เถียงโดยเชื่อ
อย่างที่ตัวเองคิด แต่เถียงเพราะถูกเคี้ยวเข็ญให้อ่านหนังสือใน
ขณะที่กำลังรู้สึกขี้เกียจอยู่ ก็เลยเถียงเพื่อเป็นข้อแก้ตัว ทางที่สอง
เถียงเพราะเชื่อว่าตัวเองไม่ฉลาดจริงๆ แล้วก็ให้บังเอิญหนังสือ
เรียนของเขามันก็ดันเกิดไม่น่าอ่านเอาเสียอีก เมื่อไม่ยอมอ่าน
หนังสือบ่อยๆเข้า ก็เลยรู้สึกยิ่งตอกย้ำความไม่ฉลาดของตัวเอง
ไปเรื่อยๆ

ตอกบ่อยๆไม่ตีนะครับ ความคิดโจมตีตัวเองแบบนี้

เสาชิมิที่ถูกปั่นจั่นตอกไปเรื่อยๆทีละนิ้วทีละคืบจนมัน
จมมิดลงดินนี้ ตอนจะตั้งขึ้นยากกว่าตอนตอกไม่รู้กี่ร้อยเท่า นัก
จิตวิทยาหลายสำนักพูดตรงกันเลยครับว่าการพูดย้ำว่าตัวเอง
เป็นอย่างไรซ้ำๆบ่อยๆ มันจะทำให้เรามีแนวโน้มเป็นอย่างนั้น
ได้จริงๆ

ดังนั้น หากจะตอกเสาชิมิละก็ ผมว่าเราเลือกเสาชิมิที่
มันจะทำให้ชีวิตเราดีขึ้นดีใหม่ครับ ใครที่ชอบดูว่าลูกหรือลูกศิษย์
ว่าโง่งนี่ เปลี่ยนเถิดครับ ถ้ายังเขินปากไม่กล้าชมใครว่าฉลาดมาก
ลองใช้คำพูดในตอนแรกว่า “ฉลาดไม่เบาเน้อ” ก็ยังได้

พูดถึงความฉลาด...บางที่เราอาจจะมองคนฉลาดไม่ตรง
กัน คนแบบไหนกันที่เรียกว่าคนฉลาด

คนที่เรียนหนังสือคือคนฉลาดถูกไหม
ผมว่าไม่ถูกทั้งหมด เพราะสมัยที่โลกนี้ยังไม่มีโรงเรียน
ก็ยังมีคนฉลาดเดินชนกันอยู่มากมาย

**เราต้องยอมรับว่าเวลาที่เรานึกถึงคนฉลาด เรามักจะ
นึกถึงคนที่มีความคิดหลักแหลมในทางวิชาการ บางที่เราอาจ
ตีความหมายของคำว่า ฉลาด แคบไปสักหน่อย**

ผมชอบนั่งดูช่างทำงานครับ ไม่ว่าจะช่างไม้หรือ
ช่างเครื่อง ยิ่งเวลาที่ช่างไม้คนไหนเข้าเตื่อยไม้สวยๆหรือมีวิธี
แก้ปัญหาการประกอบเครื่องเรือนได้อย่างแยบยลนี้ ผมจะรู้สึกว่
ช่างคนนั้นฉลาดดี หรือแม้แต่แม่ค้าบางคนที่อธิบายสรรพคุณของ
สินค้าจนผมต้องยอมควักกระเป๋าซื้อสินค้านั้น ด้วยความเชื่อมั่น
ว่าของที่ซื้อดีจริง ผมก็รู้สึกว่แม่ค้าคนนั้นเธอฉลาดดีเหมือนกัน

เฮาเวิร์ด การ์ดเนอร์ นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน
เสนอความคิดหนึ่งที่ถูกใจผมเหลือเกิน เขาบอกว่าความฉลาด
ของมนุษย์นั้นมียู่เจ็ดอย่าง

คุณการ์ดเนอร์เชื่อว่มนุษย์มีความฉลาดที่มีมาแต่
กำเนิดไม่เท่ากัน บางคนมีความฉลาดอย่างหนึ่งมากกว่าอีกอย่าง
หนึ่ง บางคนอาจมีความฉลาดหลายอย่างอยู่ในตัว และถ้ายิ่งได้
ฝึกฝนมากขึ้น ความฉลาดอันนั้นก็ยิ่งสูงขึ้นไปอีก

แล้วถามว่สำหรับคนที่ไม่มีเลยจะฝึกให้มีขึ้นได้ไหม
ในความคิดส่วนตัวผมว่าได้ ผมมองว่ความฉลาดของคนเรานี้

ฝึกฝนกันได้ แต่จะได้มากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยอีกมากมาย และคงต้องยอมรับว่าแต่ละคนย่อมได้รับผลจากการฝึกไม่เท่ากัน

เป็นความจริงที่เดียวที่เด็กทุกคนเปรียบเหมือนผ้าขาว แต่ผ้าขาวย่อมมีหลายเนื้อ และผ้าแต่ละเนื้อก็ย่อมดูดซึมสีแต่ละชนิดได้แตกต่างกัน ผ้าบางอย่างย่อมเหมาะ กับสีบางอย่าง

ผมมีคนอยู่เจ็ดคนจะแนะนำให้อัจฉริยะ เป็นคนฉลาดที่ ทฤษฎีของนายการ์ตเนอร์พูดถึงนั่นแหละครับ

คนแรกเขาชื่อ คณิต เด็กหนุ่มคนนี้เป็นภาพของคนที่ฉลาด อย่างที่คนทั่วไปนึกถึงก่อนเป็นลำดับแรก เขาเก่งวิทยาศาสตร์ สอบเลขได้คะแนนดีเสมอ ผมถือว่ามุมมองของเขาต่อสรรพสิ่ง เป็นลักษณะที่เรียกว่าตรรกะ เขาเชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างมีเหตุมีผล ปรากฏการณ์ทุกอย่างในจักรวาลต้องอธิบายได้ด้วยตรรกวิทยา

ในทางจิตวิทยาเรียกความฉลาดแบบนี้ว่า **Logical-Mathematical Intelligence** หรือ **ความฉลาดด้านตรรกะและคณิตศาสตร์**

คนฉลาดแบบนี้สมัยกรีกโบราณเขาเรียกว่าปราชญ์ครับ คนที่สองชื่อ รจนา เธอคล่องถึงสามภาษา และกำลังวางแผนที่จะเรียนอีกภาษาหนึ่งอยู่ ใครๆก็มักบอกว่าเธอเขียน โคลงกลอนได้อย่างกับมืออาชีพ ตอนเป็นนักเรียนเธอเข้าใจ ความหมายของเสียงในคำได้ทันทีที่ครูพูดถึง เพื่อนหลายคนต้อง

ให้เธอตีว่เรื่องเสียงเอกโทตรีที่เธอก็ไม่เข้าใจว่ามันยากตรงไหน ตอนอยู่มหาวิทยาลัยเธอร่วมอยู่ในชมรมได้ว่ที่โดยเป็นประธานชมรมถึงสองสมัย เธอมีความฉลาดที่เรียกกันว่า **ความฉลาดด้านภาษา** หรือ **Linguistic Intelligence** อย่างเต็มเปี่ยม

คนที่สามเป็นช่างไม้ครับ ผมเรียกแกว่า **น้ำทรง** น้ำทรงแกเป็นคนผอมๆ ดูไม่ค่อยมีเรี่ยวแรงเท่าไร ยังนึกแปลกใจอยู่เลยว่แล้วแกจะมีแรงเลื่อยไม้ไหวหรือ

น้ำทรงเป็นหัวหน้าช่างครับ แต่ผมว่แกฉลาดเหลือเกิน แกเข้าใจรูปทรงสามมิติได้อย่างไม่น่าเชื่อ รูปทรงยากๆ แะไหนอธิบายให้แกฟัง แกก็ประกอบเข้าไม้ได้ไรที่ติ การกระยะยังไม่ต้องพูดถึง แทบจะไม่ต้องใช้เทปวัดเลย ว่างๆผมเห็นแกนั่งวาดรูปเล่นเส้นสายไม่เลวเลยครับ ถ้าได้ร่ำเรียนเสียหน่อย แกก็น่าจะไปได้ดี นี่ถ้าแกเกิดในครอบครัวที่ส่งเสียแกเรียนได้ ผมว่แกคงเลือกเรียนจิตรกรรมหรือสถาปัตยกรรมเป็นแน่

คุณการ์ดเนอร์แกเรียกคนที่มีความสามารถในการกระยะทาง การเข้าใจรูปทรง การมองเห็นเป็นสามมิติ รวมไปถึงความชำนาญในการใช้สี เส้น ที่ว่าง และสร้างความสัมพันธ์ให้กับมันได้ว่เป็นคนที่มี **ความฉลาดด้านมิติ** หรือ **Spatial Intelligence**

ความฉลาดด้านมิตินี้ผมว่เราคงจะต้องนับเอาพวกที่มีความชำนาญในเรื่องทิศทางเข้าไปด้วย

คนที่สี่นี้เป็นนักกีฬาสมัครเล่นครับ ถึงจะดูจากรูปร่างแล้วเขาก็ไม่ได้มีรูปร่างล่ำสันอะไร แต่ก็พาแทบทุกชนิดเขาเล่นได้ดีเหมือนกับว่าอุปกรณ์กีฬาที่เล่นอยู่เป็นส่วนหนึ่งของร่างกายเขาเลย... ชื่อ อินทรีย์ ครับคนนี้

เคยแปลกใจบ้างไหมครับ เวลาที่เราเห็นคนบางคนเล่นกีฬาอะไรก็ตีไปหมดเสียทุกอย่าง ไมเคิล จอร์แดนเป็นตัวอย่างที่เราเห็นได้ชัด ทั้งบาสเกตบอล เบสบอล หรือแม้แต่กอล์ฟ เขาเล่นได้ดียวอย่างน่าอัศจรรย์ เขาทราย แกแล็คซี่ของเรานี้ก็ใช่ครับ นอกจากทำให้คนทั้งโลกยอมรับไปแล้วว่าไม่มีใครที่น่าหนักตัวเท่าเขาล้มเขาบนสังเวียนได้ ผมยังเคยเห็นเขายิงหนังสติ๊กกอล์ฟที่วิโว่โชว์ความแม่นยำที่ต้องบอกว่าแม่นยำเอามากๆ และก็ยิงเคยได้ยืนมาอีกว่าชั้นเชิงสนุกเกอร์กับฝีมือตะกร้อของเขาก็ไม่เบาทีเดียว ไอ้ครั้นจะบอกว่าคนพวกนี้มีกล้ามเนื้อใหญ่กว่าคนอื่นก็คงไม่ใช่ เพราะกล้ามเนื้อคนเรานี้มันเพาะกันได้ แล้วผมก็ว่าหนักล่ำกับนักกีฬานี้มันก็ไม่เกี่ยวกัน

นักจิตวิทยาอเมริกันท่านนี้มองว่าความสามารถในการใช้ร่างกายของคนเราก็เป็นความฉลาดอย่างหนึ่ง ความแคล่วคล่อง ความยืดหยุ่น หรือแม้แต่จังหวะจะโคน ล้วนเป็นความฉลาดของกล้ามเนื้อทั้งสิ้น

พวกนักเล่นกลหรือนักกายกรรมนี่ก็ใช่ะครับ พวกใช้มือประดิษฐ์สิ่งของต่างๆนี่ก็ใช่เหมือนกัน รวมไปถึงพวกพ่อครัว

ที่โยนแข่งได้สูงๆแล้วรับได้ พวกโยนผักบุงลอยฟ้า คนที่ใช้มือได้คล่องๆอย่างนี้ล้วนมีความฉลาดเหมือนที่นายอินทรีย์มี เป็นความฉลาดที่เรียกว่า **ความฉลาดด้านร่างกาย** หรือ **Bodily-Kinesthetic Intelligence** นั่นเอง

คนต่อมาชื่อ **ลุงสำเนียง** ครับ เครื่องดนตรีในวงปี่พาทย์ ทั้งวงนี้คุณลุงเล่นได้หมดเลย โน้ตสักตัวก็ไม่รู้ แต่แต่งเพลงมาไม่รู้กี่เพลงแล้ว พุดง่าย ๆ คุณลุงแกมี **Musical Intelligence** หรือ **ความฉลาดด้านดนตรี** มาตั้งแต่เกิด ใครร้องเพลงเพี้ยนขึ้นมาไม่ถึงสามคำ แกก็เคาะหัวได้เลย เรื่องจังหวะนี่ยิ่งไม่ต้องพูดถึง อย่างแกนี่ต้องเรียกว่าซีพจรเพลงมากกว่าจังหวะเพลง คิดดูก็แล้วกัน เล่นเพลงอยู่ดีๆเกิดสัปหงกกลับไป สะดุ้งตื่นขึ้นมาขี้ตี้ยระนาดเข้ากับวงได้ทันที ไม่มีคร่อม

พวกนักเต้นรำที่คล่องจังหวะมากๆนี่ก็ถือว่ามีความฉลาดด้านดนตรีเหมือนกัน ต่อให้จังหวะซอยถึแคไหนก็ยังย่อเท้าได้ ไม่มีผิด

คนที่หกเขาชื่อ **สัมพันธ์** เคยเห็นคนแบบนี้บ้างไหมครับ คนที่ไปอยู่ที่ไหนใครก็รัก ไม่เป็นพิษเป็นภัยกับใคร และดูเหมือนจะเป็นคนที่เข้าใจความรู้สึกและเจตนาของคนอื่นได้ดีเป็นพิเศษ เป็นคนที่รู้ถึงความเหมาะสมเจาะของสัมพันธภาพของมนุษย์ ไม่มีขาดไม่มีเกิน ความสามารถแบบนี้ คุณการ์ดเนอร์แกก็ถือเป็นความฉลาดอย่างหนึ่ง เขาเรียกว่า **ความฉลาดด้านมนุษยสัมพันธ์**

คือ *Interpersonal Intelligence*

คนสุดท้ายชื่อแปลกหน่อยนะครับ เขาชื่อ **อ็ดตา** จิตแพทย์ ส่วนใหญ่ลงความเห็นกันว่าปัญหาสุขภาพจิตของผู้คนทุกวันนี้ ล้วนแล้วมาจากการที่ไม่มีใครทำตัวเหมือนคุณอ็ดตาคนนี้ แล้วคุณอ็ดตาฉลาดตรงไหนหรือ

คุณอ็ดตาเป็นคนที่นับถือตัวเองอย่างมาก แต่ในขณะที่เดียวกันเขาก็รู้จักอ่อนตัวเอง รู้ความปรารถนา และรู้อารมณ์ของตัวเอง ที่สำคัญที่สุดเขารู้ด้วยว่าเขาจะจัดการกับอารมณ์ของตัวเองตรงนั้นอย่างไร

ตรงนี้น่าสนใจนะครับ หรือพวกเจ้าอารมณ์ทั้งหลายนี้เป็นเพราะไม่ฉลาดในเรื่องนี้

เราเรียกความฉลาดของคุณอ็ดตาว่า **ความฉลาดด้านเข้าใจตนเอง** หรือ *Intrapersonal Intelligence* หลายคนรู้จักกันดีในชื่อของ **EQ** หรือ **ความฉลาดทางอารมณ์** นั่นเอง ซึ่งความฉลาดอันสุดท้ายนี้แหละครับ ที่นักจิตวิทยาทั่วโลกกำลังส่งเสริมให้ฝึกฝน เพราะมันทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จมากขึ้น

แต่เราต้องเห็นตรงกันก่อนว่าความสำเร็จในชีวิตมนุษย์ คือความพอใจในความสุขตามอัตภาพ ไม่ใช่เงินทองยศถา

มนุษย์ทุกคนมีความฉลาดในเจ็ดด้านนี้มาแต่อ่อนแต่ ออก แต่อาจจะมียากน้อยไม่เท่ากัน บางคนอาจมีทั้งเจ็ดด้าน

เฉลี่ยๆไป แต่บางคนอาจมีด้านเดียวโต่งไปเลย การฝึกฝนจะเป็น
หินแห่งสำคัญที่จะลับมีดทั้งเจ็ดเล่มนี้ให้คมยิ่งขึ้น

ทำให้พบนะครับ คนเจ็ดคนที่ผมแนะนำให้รู้จัก ถูกคอก
กับคนไหนก็อย่าลืมตีสนิทกับเขาให้มากๆ เขาอยู่ในตัวพวกเรา
ทุกคนนั่นแหละ

S P A C E

INSPIRATION

เคยสงสัยมานานแล้วว่าทำไมในหนังสือ
แทบทุกเล่ม ต้องเว้นหน้าแรกไว้ให้ว่างๆ ไม่พิมพ์อะไร
เลย มันเกี่ยวกับขั้นตอนการพิมพ์หรือเปล่า ถ้ามุดู
เผื่อพี่จะรู้

นีวนาง

อ่านคำถามของคุณนีวนางจบ ก็ทำให้นึกขึ้นได้ว่าเคย
ผ่านตากับคำถามอย่างเดียวกันนี้บนจอคอมพิวเตอร์ในช่วง
สามสัปดาห์นี้ จำได้ว่าเป็นกระทู้ที่อยู่ในกระดานคุยกันของคนเล่น
อินเทอร์เน็ตกลุ่มหนึ่ง

ไปค้นอ่านดูอีกทีเห็นว่าประจวบกัน เลยขออนุญาตคัด
มาให้อ่านครับ

กระทู้ หน้าแรกและหน้าสุดท้ายของหนังสือมัก
จะว่างเปล่าอยู่เสมอ...ทำไมหนอ

โดยคุณ **จอมปลวก**

ความเห็น สำหรับเราหน้าแรกเอาไว้ปล่อยใจ
หน้าสุดท้ายเอาไว้ทอดความคิด

โดยคุณ **ชชช**

ความเห็น เอาไว้เซ็น

โดยคุณ **ซูเปอร์ชินจัง**

ความเห็น หน้าแรกไว้บันทึก หน้าหลังไว้ตริตรอง

โดยคุณ **องศาที่แตกต่าง**

ความเห็น หน้าแรกไว้บันทึกวันเวลาที่ได้มา

หน้าหลังไว้บันทึกเรื่องราว ความรู้สึก

โดยคุณ **Jinta**

ความเห็น ไว้ตั้งสติ กับไว้ชิมชั๊บ

โดยคุณ **เจ้าชายน้อย**

ความเห็น เพื่อความสวยงาม

โดยคุณ **คนจร**

ความเห็น เฉลย...เพื่อทำให้นักหนังสือหนาขึ้น...

แพ่งขึ้น

โดยคุณ **จอมปลวก**

หลายความคิดเห็นที่ตอบกระทู้ข้างบนนั้น ผมอ่านแล้ว ก็ต้องยิ้มให้กับความเจ้าสำนวนของผู้ตอบ ผมเรียกการมองโลก แบบนี้ว่า...การมองหาความงามในสิ่งที่มันเป็นอยู่

เห็นเหมือนผมไหมครับ แพบททุกคำตอบต่างหาเหตุผล มาสนับสนุนหน้าว่างที่ว่ามัน โดยคิดว่าที่ว่างๆไม่มีตัวหนังสือ อย่างนั้นจะเอามาทำอะไรได้บ้าง หรือเคยใช้ทำอะไรไปแล้วบ้าง ยกเว้นความเห็นสุดท้ายนะครับ

ความเห็นสุดท้ายนี้ต้องเรียกว่าเด็ดขาดมาก ที่นำเอาวิชา เศรษฐศาสตร์และพาณิชยศาสตร์มาวิเคราะห์พร้อมด้วย ใครจะไป กล้าคิดว่าหน้าว่างสองหน้าที่มีในหนังสือนั้นถูกสร้างขึ้นมาเพื่อ เพิ่มราคาหนังสือ

และความเป็นจริงก็เป็นเช่นนั้นครับ

หน้ากระดาษทุกหน้า หมึกทุกหยด วัสดุอุปกรณ์กระดาษ ทุกชนิดที่เพิ่มขึ้นมา ล้วนทำให้ต้นทุนในการผลิตหนังสือสูงขึ้น และเมื่อต้นทุนสูงขึ้น บวกลงบง่ายๆราคาขายก็ต้องสูงขึ้นด้วย

แต่ถึงแม้ความจริงจะเป็นเช่นนั้น ผมก็ยังเชื่อว่าผู้ออกแบบ รูปเล่มไม่ได้มีเจตนาร้ายใดๆที่จะเพิ่มราคาหนังสืออย่างแน่นอน หรือถึงแม้ผู้ออกแบบจะรู้ว่าราคาหนังสืออาจจะสูงขึ้นอีกสิบสี่ สตางค์ต่อความว่างเปล่าสองหน้านั้น ก็ขอให้เชื่อเถิดว่า พวกเขา ต้องการให้มันเป็นความว่างเปล่าที่คุ้มค่า

ความว่างเปล่า หรือ Space ที่ผมขึ้นต้นเรื่องไว้นั่นเอง

เคยมีรุ่นน้องที่รู้จักกันถามผมว่าพวกสถาปัตย์นั้นเขาเรียนอะไรกันบ้าง เขาวาดรูปบ้านวาดรูปตึกกันทั้งวันเลยหรือ แล้วทำไมต้องเรียนวาดกันถึงห้าปี

ฟังแล้วผมก็ตอบคำแรกไปก่อนว่านิสิตสถาปัตย์นั้นเขาเรียนการออกแบบตั้งแต่การปูกระเบื้องในห้องน้ำเล็กๆจนไปถึงการวางผังเมือง

ฟังแล้วดูอวดโอ้พิลึกนะครับคำตอบนี้

แต่มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ การวางตำแหน่งชักรอกกับการวางตำแหน่งตึกรัฐสภาในอาณาบริเวณนี้ใช้วิชาเดียวกัน

แล้วผมก็ตอบเขาไปอีกว่าการเรียนเพื่อไปเป็นสถาปนิกนั้น พวกเราไม่ได้เรียนวาดรูปบ้านหรือรูปตึกกันทั้งวันอย่างที่เขาคิด พวกเราต้องเรียนเรื่องโครงสร้าง เรียนเรื่องแดดลม เรื่องไม้เรื่องเหล็ก เรื่อยไปถึงเรื่องประวัติศาสตร์ศิลป์ และที่สำคัญต้องเรียนวิชาออกแบบทุกเทอมทุกปี วิชาวาดรูปนั้นเรียนแค่ตอนอยู่ปีหนึ่งปีสองเท่านั้น

งานออกแบบของสถาปนิกก็เหมือนงานศิลป์อื่นๆ ไม่มีสูตรตายตัว ทุกคนมีรูปแบบแตกต่างกันไปตามทางของแต่ละคน แต่ไม่ว่าจะมีสไตล์ใดก็ตาม สิ่งหนึ่งที่สถาปนิกทุกคนให้ความสำคัญมากที่สุดในการรังสรรค์สถาปัตยกรรมก็คือ **การสร้าง Space** คำที่ผมไม่รู้จะแปลมันเป็นไทยว่าอย่างไรดี

ความว่างเปล่า เนื้อที่ อากาศ อวกาศ ฯลฯ

ผมจะลองพยายามอธิบายนะครับ ลองนึกถึงแก้วกาแฟ
สีแก้ว รูปทรงของแก้วกาแฟนั้นออกแบบกันได้หลากหลาย จะ
เป็นเหลี่ยม กลม มน สูง ยาว บิดเบี้ยวอย่างไรก็ได้ แต่ถ้าถาม
ว่าอะไรสำคัญที่สุดในแก้วกาแฟนั้น

ที่ว่างในแก้วที่ไว้บรรจุกาแฟนั้นอย่างไร

สถาปัตยกรรมก็เช่นกัน อากาศหรือเนื้อที่ หรือความว่าง
ในตึบ้านนั้นต่างหากสำคัญกว่าตัวบ้าน ส่วนที่เอาไว้ใช้งานอันนี้
แหละเป็น Space อย่างหนึ่ง

ส่วนที่ไม่ใช่ อย่างความว่างที่อยู่เหนือหัวเราจนถึงฝ้า
เพดานก็เป็น Space อย่างหนึ่ง

ความว่างนอกอาคาร ก็เป็น Space อีกอย่างหนึ่ง

อากาศที่เหลือจากรูปทรงอาคารตัดกับขอบฟ้าก็เป็น
Space อีกอย่างหนึ่ง

พื้นที่ที่ล้อมรอบอนุสาวรีย์ก็เป็น Space อีกอย่างหนึ่งที่
สำคัญไม่แพ้ตัวอนุสาวรีย์

ความว่างนั้นมันมีทั้งบวกทั้งลบ มีทั้งแบบสองมิติบน
กำแพงขาวๆและสามมิติในโถงพักคอย ไม่รู้จะเรียก Space เป็น
ภาษาไทยอย่างไรดีครับ เขาเป็นว่าคุยกันบนนี้ ขออนุญาตพูด
ไทยสลับฝรั่งสักคำแล้วกัน

อันที่จริงเรื่อง Space ที่ผมได้พยายามเล่าไปแล้วนั้น
ต้องถือว่ายังอธิบายไม่ตรงกับความหมายของเรื่องหน้ากระดาษ

ว่างๆในหนังสือที่ผู้ออกแบบรูปเล่มเขาเว้นไว้เสียทีเดียว ลองฟังตัวอย่างอื่นดูอีกเรื่องหนึ่ง บางทีอาจจะอธิบายเรื่อง หน้าว่าง ได้ดีขึ้น

สถาปนิกผู้ออกแบบบ้านกำลังเสนอให้เจ้าของบ้านเจาะพื้นที่สองที่อยู่เหนือพื้นที่ล่างตรงบริเวณโถงทางเข้าให้โล่งขึ้นไป เพื่อให้เกิดอากาศทางแนวตั้งเป็น Space สามมิติที่ก่อให้เกิดความรู้สึกโล่งสบาย มีความรู้สึกเชื่อมโยงต่อเนื่องของอากาศจากชั้นล่างถึงชั้นบน

เจ้าของบ้านรู้สึกเสียตาย เพราะแทนที่จะได้พื้นที่ใช้สอยของชั้นสองมาทำเป็นห้อง กลับต้องเสียให้กับความว่างเปล่า เจ้าของบ้านถึงกับพูดว่า **“แม้แต่ความว่างเปล่านี้ยังต้องจ่ายเงินด้วยหรือ”**

ตรงนี้นั้นแหละครับ ความว่างเปล่า ที่ผมกำลังพูดถึง

มันก็ขึ้นอยู่กับว่าเจ้าของบ้านจะยอมจ่ายเงินค่า Space ตรงนั้นไหม ซึ่งก็จะมาเข้าประเด็นของเราว่าคนซื้อหนังสือจะยอมจ่ายเงินซื้อความว่างตรงนั้นไหม

แล้วถามว่า ความว่าง ตรงนั้นมันมีประโยชน์อะไร นอกเหนือไปกว่าความรู้สึกสวยงามอีก

ตอบอย่างนี้ก็แล้วกันครับ จำเรื่องพิธีแต่งงานและเรื่องกระดาษห่อของขวัญที่ผมเคยพูดถึงใช่ไหมครับ **พิธีแต่งงานก็**

เปรียบเทียบเหมือน *Space* ที่เกินๆขึ้นมาในชีวิตคู่ เราจะมีหรือไม่มีก็ได้ ไม่ได้มีส่วนโดยตรงที่จะทำให้ชีวิตคู่ยั่งยืนขึ้น แต่พิธีต้องทำให้ความสวยงามน่าจดจำเกิดขึ้น เป็นความรู้สึกดีๆที่มีคุณค่า

การแกะห่อของขวัญก็เช่นกัน ผมก็ว่ามันเป็น *Space* อย่างหนึ่งที่เน้นให้ของขวัญมีความสำคัญขึ้น ในภาพยนตร์ที่เราดูกันอยู่ก็มี *Space* ครับ ความเงียบเฉื่อยๆในบางฉากทำให้หนังเชื่อมต่อนิ่งกัน และบางทีก็ช่วยเสริมบางฉากให้โดดเด่นขึ้น ในเสียงเพลงก็มี *Space* ครับ ลองฟังกันดูก็ได้

สถาปัตยกรรมใหญ่ๆที่ใช้ “ความว่าง” สร้างความรู้สึก ทั้งนั้น

ผมจึงว่าสถาปัตยกรรมกำหนดพฤติกรรมมนุษย์ได้ เมืองใหญ่หลายเมืองในโลกสวยงามน่าอยู่ด้วย *Space* ที่สร้างขึ้นมาให้ผู้คนเกิดกิจกรรมร่วมกัน สถาปนิกของเขาจัดที่ว่างรอบๆอนุสาวรีย์ให้ผู้คนมาเดินมานั่ง ลานกว้างริมแม่น้ำนั้นก็ใช่ จัตุรัสตามเมืองใหญ่ๆนี้ต้องเรียกว่าเป็น **ที่ว่างที่ยิ่งใหญ่**

ประเพณีและพิธีอันสวยงามมากมายก็ล้วนเกิดขึ้นจาก *Space* ตรงนั้น ซึ่งถ้าจะคิดแบบเจ้าของบ้านคนนั้นก็อาจจะพูดว่า “พื้นที่ว่างๆรอบอนุสาวรีย์สร้างเป็นร้านค้าไม่ดีกว่าหรือ ได้ใช้ประโยชน์ด้วย”

ลานวัดในอดีตของไทยเราก็เป็นที่ว่างประเภทนี้ แม้จะว่างไม่มีสิ่งก่อสร้างใดๆ แต่ที่ตรงนี้เราใช้ทั้งเรียน ทั้งเล่น ทั้งประชุม

หรือแม้แต่หนุ่มพบสาวก็ล้วนเกิดขึ้นที่ลานวัด

แต่พฤติกรรมในสังคมไทยเปลี่ยนไปมากโดยเฉพาะ
สังคมกรุงและหัวเมืองใหญ่ เราต้องยอมรับว่าวัดไม่ได้เป็น Space
ที่จะนำพาให้ผู้คนมาทำกิจกรรมร่วมกันเหมือนแต่ก่อน ทุกวัน
นี้วัดจึงเป็นที่ที่เราไปเพื่อร่วมงานศพหรือไปเพื่อถวายสังฆทาน

เห็นเหมือนผมใหม่ครับว่ากรุงเทพฯ ของเราขาด “ที่ว่าง”
สวยๆที่สมกับเป็นมหานคร นอกเหนือจากสนามหลวงแล้ว ผมยัง
ไม่เห็นที่ไหนอีก คนกรุงเทพฯ จึงต้องไปรวมตัวกันที่อิมแพคบ้าง
ไบเทคบ้าง เคยถามไถ่รุ่นพี่สถาปนิกที่ทำงานทางด้านผังเมือง
เขาบอกว่าปัญหาอย่างนี้ ส่วนใหญ่รัฐบาลไม่ค่อยให้ความสำคัญ
เท่าไร เพราะคิดว่าไม่เห็นจะเป็นปัญหาอะไร

เรื่องนี้แล้วแต่จะมองครับ แต่ในความคิดผม ถ้าเปรียบ
กรุงเทพฯ เป็นหนังสือก็คงเป็นหนังสือเล่มใหญ่ไม่เบา ในเล่มมีทั้ง
รูปพระบรมมหาราชวัง แม่น้ำเจ้าพระยา ถนนราชดำเนินอันเก่าแก่
และยังมีรูปศูนย์กลางการบินนานาชาติแห่งหนึ่งในภูมิภาคแถบนี้
อยู่ด้วย

ไม่มีเว้นหน้าแรกให้ว่างเสียหน่อย...ผมว่าหนังสือมันดู
มีค่าน้อยลงนะครับ